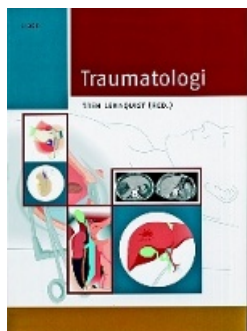

RECENSIONER

Välkommen lärobok för samsyn i traumafrågor

Traumatologi. 528 sidor.

Författare: Sten Lennquist, redaktör.

Förlag: Liber AB; 2007. ISBN 978-91-47-05216-5.

Recensent: Per Polleryd, allmänkirurg, överläkare, kirurgkliniken, Centralsjukhuset i Karlstad.

»Traumatologi«, utgiven av Liber AB med Sten Lennquist som redaktör, är den enda svenska bok som spänner över hela ämnesområdet. 25 medförfattare har bidragit till helheten. Detta avspeglar den multidisciplinära karaktären hos traumatologin och ställer höga krav på redaktören för att få enhetlighet vad gäller djup och omfattning inom respektive område. Det har man lyckats bra med.

ATLS-principerna (advanced trauma life support) är en grund som man utgår ifrån inom alla kapitel, vilket också bidrar till en enhetlighet. Det huvudsakliga innehållet avhandlar dock det som sker efter det initiala omhändertagandet. Det gör att boken blir ett välkommet komplement till ATLS-litteraturen. Dessutom är den skriven på svenska.

Det är ett värde i sig att boken är skriven av författare inom svensk sjukvård. Det mesta av litteraturen på området kommer från anglosaxiska länder, som ofta har ett annat skadepanorama och en annan typ av organisation. Det första kapitlet, »Organisation och metodik«, utgår just från svenska förutsättningar och vill ge en beskrivning av vad som bör krävas av akutsjukhus som handlägger traumafall.

Texten känns mycket genomtänkt och uppdaterad och är efterlängtd, eftersom man ännu inte lyckats skapa en nationell konsensus när det gäller dessa organisatoriska frågor. Många

enheter har nog kommit i närheten av vad som här beskrivs, men det finns ännu ingen revision på området som syftar till att säkerställa en lägsta acceptabel nivå.

Kapitlet lämpar sig utmärkt som en översiktlig information riktad till ansvariga verksamhetschefer, högre tjänstemän och politiker inom landstingsledningarna, för att skapa insikt och förståelse för dessa frågor.

Återkommande i boken är att omhändertagande av traumafall kräver ett fungerande teamarbete för bästa utfall. Eftersom flera specialiteter är engagerade runt traumapatienten finns här risker att denne kan hamna mellan stolarna. Det gäller även frågor omkring logistik och utbildning med övningar.

Därför betonar man att det måste finnas ett tydligt formellt ansvar för dessa frågor på varje akutsjukhus.

Som traumaintresserad kirurg finner man att de mest givande kapitlen i hög grad är de utanför den egna specialiteten, t ex radiologi och ansiktsskador. Jag tror därför att boken har en bred målgrupp.

För traumainriktade kirurger är således kapitlet utanför den egna specialiteten mycket värdefulla. För ST-läkare inom specialiteter som deltar i jourarbetet fungerar boken som en komplett lärobok i ämnet och som en naturlig följd efter genomgången ATLS-utbildning. För sköterskor inom akut- och ambulanssjukvård fungerar boken som en lättillgänglig uppslagsbok.

Avslutningsvis vill jag varmt rekommendera denna bok till alla berörda enheters litteratursamlingar. Den genomsyrras av en samsyn i traumafrågor där ATLS-konceptet är grunden och där fördjupningen i de olika kapitlen är av adekvat omfattning.

Av stort värde är också källhänvisningarna, som sträcker sig fram till 2006, vilket gör detta till en uppdaterad bok som kommer att stå sig ganska länge. Bildmaterialet är av bra kvalitet, tydliga schematiska bilder och foton i färgtryck.

Det är ingen »kokbok«, utan snarare en lärobok som dock utgör en bra grund för att utveckla lokala algoritmer, där man måste anpassa handläggningssången till lokala förutsättningar.

Om man får önska något till nästa upplaga vore det ett delkapitel om bukväggsproblem i samband med damage control-kirurgi alternativt efter komplikationer.

Ett annat område som skulle motivera sin plats är hemostatika, metoder och olika preparat som nu finns på marknaden. ■

Annonsera efter läkare?

En annons i Läkartidningen ger automatiskt en annons på vår jobbsajt Karriär&Arbete

Utmanande
saktlig

Läkartidningen